

VANTAA

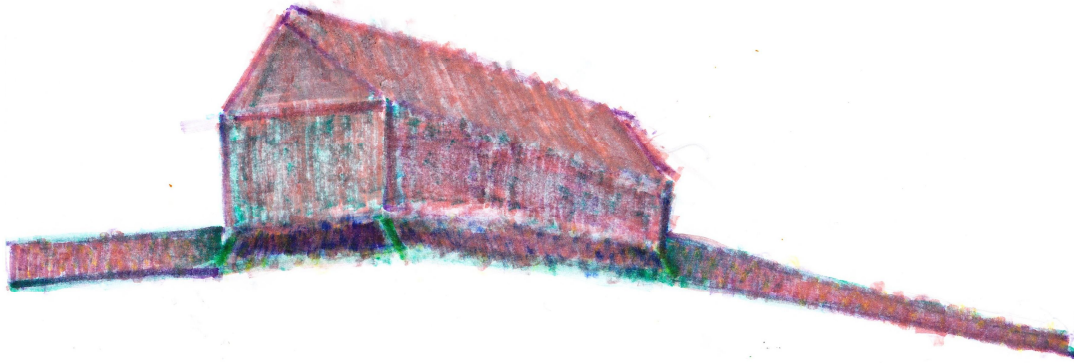

Varhaiskasvatussuunnitelma

Riihipellon päivähoitoyksikkö
Opetuslautakunta 25.11.2013

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat	3
2.1	Kunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma osana ohjausta	3
2.2	Varhaiskasvatuksen arvot	4
2.3	Lapsikäsitys ja kasvattajuus	5
3	Yhteistyö perheiden kanssa	6
4	Työ lasten parissa	7
4.1	Kieli ja vuorovaikutus	7
4.2	Lasten oma yhteisö ja kulttuuri.....	8
4.3	Oppiminen	9
4.3.1	Lapselle ominaiset tavat toimia	9
4.3.2	Varhaiskasvatuksen sisällölliset orientaatiot	10
4.3.3	Esiopetus	11
4.3.4	Arjen toimintarakenteet	14
4.3.5	Oppimisympäristö.....	15
4.4	Leikki	16
5	Moninaisuus varhaiskasvatuksessa	19
5.1	Kasvun ja oppimisen tuki	19
5.2	Monikulttuurisuuden kohtaamisesta kieli- ja kulttuuritietoiseen varhaiskasvatukseen.....	21
5.3	Sukupuolten välinen tasa-arvo	21
6	Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi	22
7	Yhteistyöverkostot.....	22

1 Johdanto

Kädessäsi on Riihipellon päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelma. Se on laadittu vuosien 2012-2013 aikana Riihipellon ja Pehtoorin päiväkotien henkilökunnan yhteistyönä. Prosessin aikana on käyty paljon keskusteluja pedagogiikasta, lasten hyvästä hoidosta, työhyvinvoinnista jne. Tähän kirjaseen on kuvattu mahdollisimman paljon noiden keskustelujen lopputuloksista. Suurin anti työyhteisölle on kuitenkin ollut tämä keskustelu. Se auttaa meitä tekemään työmme entistä paremmin ja näkemään selkeämmin yhteiset tavoitteemme ja päämäärämme. Toivomme, että tämä suunnitelma kuluu sekä vanhempien että uusien työntekijöidemme käsissä. Työyhteisössämme keskustelu varhaiskasvatuksen kehittämisestä jatkuu edelleen erilaisissa pedagogisissa foorumeissa.

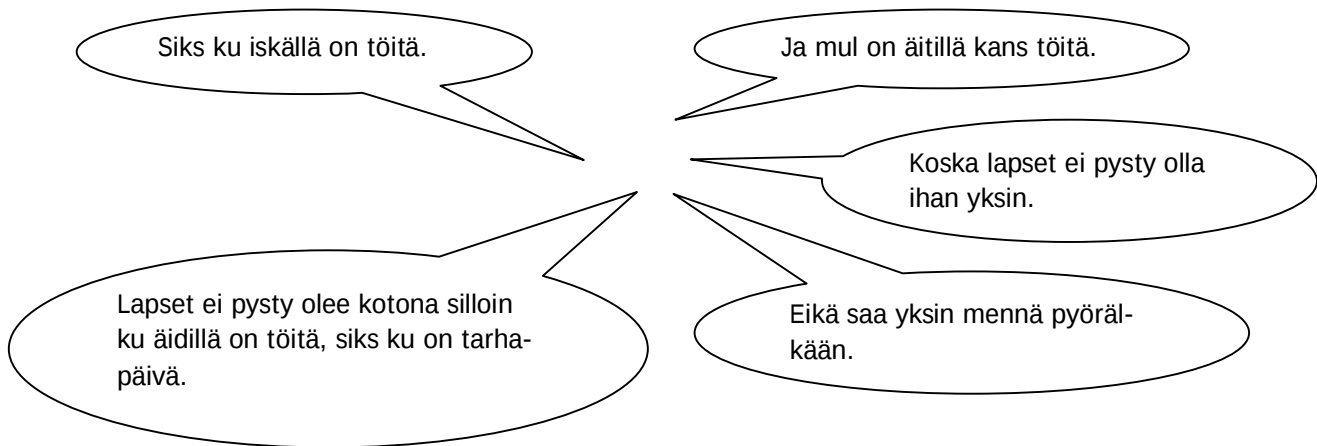
Riihipellon päivähoitoyksikkö koostuu Riihipellon ja Pehtoorin päiväkodeista, jotka sijaitsevat melko lähellä toisiaan ja joilla on yhteinen päiväkodin johtaja. Riihipellon päiväkoti aloitti toimintansa elokuussa 1998. Päiväkodissa toimii viisi ryhmää: pienten ryhmät Siilit ja Oravat sekä isojen ryhmät Ilvekset, Ketut (integroitu ryhmä) ja Karhut, jossa järjestetään myös esiopetusta. Kasvatushenkilöstöä Riihipellon päiväkodissa on yhteensä 15 sekä vuosittain vaihtuva määrä avustavaa henkilöstöä. Päiväkodin kanssa samassa talossa tarjotaan myös Veromäen koulun alkuopetusta 1-2 luokkalaisille. Pehtoorin päiväkoti avasi ovensa elokuussa 2004. Päiväkodissa toimii neljä ryhmää: pienten ryhmät Koivut ja Tammet sekä isojen ryhmät Männyt ja Kuuset, jossa järjestetään myös esiopetusta. Kasvatushenkilöstöä Pehtoorissa on 12 sekä vuosittain vaihtuva määrä avustavaa henkilöstöä.

Molemmissa taloissa ateria- ja puhtauspalvelut on ulkoistettu. Kiinteistöhuollosta vastaa Vantaan kaupungin Vantti Oy.

Riihipellon päivähoitoyksikössä on vuosien saatossa ollut monia sosiaalialan opiskelijoita eripituisilla työssäoppimisjaksoilla sekä oppisopimusopiskelijoina. Opiskelijat tuovat työyhteisöön aina uusia ideoita ja tuoreimpia näkökulmia. Ohjaamalla opiskelijoita teemme alaa tunnetuksi osallistuen samalla omalla panostuksellamme opiskelijan koulutukseen. Tällä tavoin toimiessamme varmistamme alalle tulevaisuuden työntekijöitä.

Opiskelijoiden lisäksi yksikössämme työskentelee usein myös eri tahoilta tulleita työelämään tutustujia. Tarjoamme eri-ikäisille ihmisille mahdollisuuden tutustua suomalaiseen työkuulttuuriin ja päivähoidon arkeen. Toivomme myös tätä kautta saavamme alalle uusia ihmisiä.

Miksi olette päiväkodissa?

TOIMINTA-AJATUKSEMME

Toimintamme tavoitteena on tarjota lapselle hyvä ja turvallinen arki. Jokainen lapsi saa päivän aikana osakseen hellyyttä ja syliä, unohtamatta turvallisia aikuisen asettamia rajoja. Kuuntelemme ja arvostamme lasta sekä kohtaamme hänet sekä yksilönä että myös oman perheensä ja kulttuurinsa jäsenenä. Rohkaisemme lasta osallistumaan, tekemään aloitteita ja kokeilemaan rohkeasti uusia asioita ilman epäonnistumisen pelkoa. Lapsi saa mahdollisimman paljon itse olla osallisena päivänsä kulussa, esim. valitsemalla leikin ja leikkikaverin, toimimalla apulaisena sekä osallistumalla toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen oman ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti. Ammattitaitoinen henkilökunta, kiinteät päivän rakenteet ja selkeät säännöt yhdessä hyväksyvän ja yksilöllisyyden huomioonottavan ilmapiirin kanssa luovat turvallisen kasvu ympäristön, jossa lapsi uskaltaa kokeilla rajoja ja ilmaista tunteitaan. Olemme täällä lapsia varten!

Tavoitteenamme on avoimen ja toimivan kasvatuskumppanuuden luominen vanhempien kanssa. Avoin vuorovaikutus ja molemminpuolinen kunnioitus ovat meille ensiarvoisen tärkeitä. Yhteistyössä vanhempien kanssa pystymme tarjoamaan jokaiselle lapselle juuri hänen kaipaamaansa kasvun ja kehityksen tuen.

2 Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat

2.1 Kunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma osana ohjausta

Valtakunnalliset säädökset ja ohjaavat opetussuunnitelmalliset asiakirjat yhdessä Vantaan varhaiskasvatussuunnitelman kanssa muodostavat perustan päivähoitoyksikkömme oman suunnitelman tekemiselle. Yksikkömme varhaiskasvatussuunnitelmassa kiteytetään kasvatustyössä syntyneitä toimintatapoja. Lasten kehityksen ja oppimisen tukeminen on prosessi, josta toimintayksikkömme työyhteisöt voivat jatkuvasti oppia lisää. Oheisessa kaaviokuvassa on kuvattu suomalaisen ja vantaalaisen varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmän keskeiset piirteet (Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma 2012, 21).

Kuva 1. Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmän keskeiset piirteet
(Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma 2012, 21)

Yksikkömme varhaiskasvatussuunnitelmaa ohjaavat vantaalaiset arvot. Vantaan kaupungin arvojen merkitys ja vaikutus varhaiskasvatustyölle käsiteltiin kasvattajien laajan keskustelukierroksen aikana vuosina 2010-2011. Jokaisella työntekijällä oli mahdollisuus osallistua yksikkötasolta lähteneeseen vuoropuheluun ja varhaiskasvatuksen arvot muotoiltiin arvoseminaarissa.

VARHAISKASVATUKSEN VISIO 2020

Vantaan varhaiskasvatus on edelläkävijä lasten hyvinvoinnin, oppimisen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden rakentajana.

Vantaan varhaiskasvatuksen slogan
"Vantaalla vekara viihtyy ja vaikuttaa"

VARHAISKASVATUKSEN TOIMINTA-AJATUS

Vantaan varhaiskasvatus ja sen osaava henkilöstö on sitoutunut toiminnallaan edistämään lasten hyvinvointia ja oppimista sekä yhteisöllisyyden ja kestävä kehityksen rakentumista lasten ja perheiden arjessa.

2.2 Varhaiskasvatuksen arvot

Vantaan varhaiskasvatussuunnitelmassa (2012) varhaiskasvatuksen arvoiksi on määritelty innovatiivisuus, kestävä kehitys ja yhteisöllisyys.

INNOVATIIVISUUS

Riihipellon päivähoitoyksikössä innovatiivisuus näyttäytyy monin eri tavoin. Innovatiivisuus on kekseliäisyyttä ja pienten variaatioiden huomioimista jokapäiväisessä toiminnassa. Kasvattajilta vaaditaan olosuhteista riippumatta muutosvalmiutta, epävarmuuden sietämistä ja kykyä tarttua hetkeen.

Lasten ajatusten, ideoiden ja kiinnostuksenkohteiden tulee olla ensisijaisia arjen toiminnan määrittäjiä. Pyrkimyksenä on välttää liikaa varovaisuutta ja turhia kieltoja. Kasvattajilla tulee olla avoin asenne, arvostus ja aito kiinnostus lasten ajatuksiin kohtaan; lasten innovatiivisuutta hyödynnetään toiminnan suunnittelussa.

Vuosittaiset koulutukset auttavat löytämään uusia näkökulmia kasvatustyöhön, näkemään muutostarpeita omissa ja työyksikön toimintatavoissa sekä hyödyntämään moniammatillisuuden mahdollisuuksia. Koulutuksen kautta voidaan jakaa vastavuoroisesti hyväksi havaittuja työtapoja ja innovaatioita.

KESTÄVÄ KEHITYS

Riihipellon päivähoitoyksikössä kestävä kehitys näkyy ekologisena, kulttuurisena, sosiaalisena sekä taloudellisena toimintana. Kulttuurinen kestävä kehitys on kaikkien lasten tasavertaista kasvattamista ja kohtelemista lapsen oma kulttuurista huomioiden. Sosiaalinen kestävä kehitys näkyy hyvinvointia edistävänä vuorovaikutuksellisenä toimintakulttuurina ja yhteisenä vastuuna oman työyhteisön varhaiskasvatuksesta sekä avoimena, arvostavana ja tasa-arvoisena suhtautumisena kaikkia kohtaan. Ekologinen kestävä kehitys on monin eri keinoin asennekasvatusta kestävään kehitykseen, jotta ekologisista arvoista tulisi lapsille itsestäänselvyksiä. Taloudellinen kestävä kehitys on lapsen ja lapsiperheiden tarpeita vastaavaa palvelua ja henkilökunnan työvuorojen oikeaa kohdentamista lasten paikallaoloon perustuen. Lisäksi resurssien ja hankintojen suunnitelmallinen ja joustava käyttö, mm. henkilökunnan siirtyminen talojen välillä käyttöasteen mukaan edistävät osaltaan taloudellista kestävä kehitystä.

YHTEISÖLLISYYS

Yhteisöllisyys on osallisuuden edistämistä ja osallistumista yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen. Lapsen kannalta tämä tarkoittaa esim. mahdollisuutta olla ikätason mukaisesti mukana toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa ja osallistumista lapsen oman varhaiskasvatussuunnitelman tai esiopetuksen oppimissuunnitelman laatimiseen. Lapsi tuntee itsensä tärkeäksi ja tulee huomioituksi. Kasvatuskumppanuus ja vanhempien kuuleminen on tärkeä osa yhteisöllisyyden luomista. Vanhempien kanssa käyty varhaiskasvatuskeskustelu, vanhempainillat ja yhteiset tapahtumat vahvistavat yhteisöön kuuluvuuden tunnetta.

Olemme toiminnallamme sitoutuneet edistämään lasten ja perheiden hyvinvointia. Varhaiskasvatuksella, lasten ja perheiden tasa-arvoisella kohtelemisella ja varhaisella tukemisella on suuri merkitys syrjäytymisen ehkäisemisessä. Vanhempien kasvatusvastuuta ja -oikeutta arvostetaan ja vahvistetaan päävastuun ollessa aina vanhemmilla. Työyhteisössä yhdessä sovitut talokohtaiset toimintatavat ja säännöt sekä suunnitelmat määrittävät päiväkodin toimintaa. Vakiintunut palaverikäytäntö turvaa pedagogisen keskustelun, jolloin perustehtävämme pysyy tiedostettuna mielessä ja siihen on kaikkien helppo sitoutua.

2.3 Lapsikäsitys ja kasvattajuus

Lapsi on tutkiva, tiedonhaluinen ja utelias, oppijana innostunut ja motivoitunut. Hän on aito ja välitön, rajaton ja estoton, herkkä ja tunteella reagoiva. Lapsi on itsenäinen ja luottavainen. Hän elää tässä hetkessä ja on itsensä, ei jaksa vielä odottaa vaan haluaa kaiken itselleen nyt ja heti. Ryhmässä jokainen lapsi on tasavertainen, jokaisen tarpeet ja erilaisuus huomioidaan. Lapsi kohdataan yksilönä, jonka kehitys tapahtuu omaan tahtiin. Lapsi on liikkuva, tarmokas ja toiminnallinen, hän haluaa ja saa osallistua ympärillään tapahtuviin asioihin. Lasta kannustetaan ja tuetaan ilmaisemaan asioitaan ja tarpeitaan.

Kasvattaja on lapsen tuki ja turva, hän pyrkii olemaan tietoisesti lapsille läsnä kuuntelemalla ja välittämällä, kunnioittaen ja arvostaen lasta. Hän huomioi jokaisen lapsen sekä yksilönä että osana ryhmää. Kasvattaja huomioi erilaisten lasten tarpeet ja pystyy vastaamaan lasten aloitteisiin. Lapsen kehitysvaiheiden ja kasvatuksen tavoitteiden tiedostaminen auttavat kasvattajaa valitsemaan oikeat menetelmät lapsen oppimisen ja kehityksen tukemiseksi. Kasvattajan tehtävä on tukea vanhempia näiden kasvatustehtävissä; hyvä kasvatuskumppanuus edellyttää kasvattajalta hyviä vuorovaikutustaitoja, avoimuutta ja vanhempien arvostamista.

Suhteessa lapseen kasvattaja on lämmin ja empaattinen, johdonmukainen, oikeudenmukainen. Hän on herkkä, osaa heittäytyä ja nähdä asioita lapsen näkökulmasta. Kasvattaja tarjoaa lapsille monipuolisen oppimisympäristön sekä yksilölliselle kasvuun suotuisan ilmapiirin, jossa jokainen lapsi kokee olonsa turvalliseksi kasvattajan asettamien rajojen puitteissa. Kasvattaja toimii roolimallina lapsille antaen omalla käytöksellään ja toiminnallaan lapsille oikean esimerkin.

Kasvattaja toimii pitkäjänteisesti ja arvioi ja kehittää sekä omaa että ryhmän työtä jatkuvasti, keskustelee muiden kasvattajien kanssa ja noudattaa yhdessä sovittua linjaa. Vaikka työtä tehdään omalla persoonalla, kasvattaja osaa sulkea omat tunteet työn ulkopuolelle ja toimia ammatillisesti. Kasvattaja on vuorovaikutustaitoinen, yhteistyökykyinen ja kykenevä avoimeen keskusteluun. Kasvattaja on vaitiolovelvollinen ja osa vanhempien tukiverkostoa.

Mä tiedän mitä aikuiset tekevät. Määrää.

No te ootte isoja ja aikuisia, te ootte niin isoja teidän pitää tottelee meitä. Teidän pitää määrää meitä.

Kun ei leiki kaverin kaa sit aikuinen määrää.

Jos ei laita turvavyötä kiinni autossa sitten tulee poliisi.

3 Yhteistyö perheiden kanssa

Lapsen etu ja hyvinvointi on häntä hoitavien aikuisten yhteinen päämäärä. Me varhaiskasvattajina tiedotamme oman merkityksemme lapsen kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin edistäjinä. Tehtävämme on tukea vanhempia heidän kasvatustehtävässään ja hyödyntää vanhempien asiantuntijuutta oman lapsensa asioissa. Kasvattajina olemme vastuussa vuorovaikutuksen toimimisesta ja tavasta etsiä yhteistä ymmärrystä lapsesta. Kasvatuskumppanuus on yhteisen sävelen löytämistä ja tarkoitusta toimia yhdessä lapsen parhaaksi. Kasvatuskumppanuudella varhaiskasvatuksessa tarkoitetaan vanhempien ja henkilöstön tietoista sitoutumista toimimaan yhdessä lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen prosessien tukemisessa (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 31).

Toisiaan kunnioittava vuorovaikutus on perusedellytys kasvatuskumppanuuden syntymiselle. Tämä edellyttää keskinäistä luottamusta ja tasavertaisuutta. Luottamukseen liittyy myös henkilökunnan vaitiolovelvollisuus, joka takaa vanhemmille mahdollisuuden hakea tukea vaikeissa ja arkaluontoisissakin asioissa. Toimivan kasvatuskumppanuuden luominen alkaa ensimmäisestä kohtaamisesta. Perheen ja päivähoiton luottamuksellisen vuoropuhelun perustana on onnistunut päivähoiton aloittaminen. Aloitusvaihe on yhtä tärkeä niin pienelle alle kolmevuotiaalle kuin ensimmäistä kertaa päivähoitoon tulevalle esikoululaisellekin.

Ennen varsinaisen päivähoiton aloittamista käydään ”Lapsi kotioissa”-keskustelu vanhempien ja kasvattajien välillä. Tällöin vanhemmilla on mahdollisuus tulla tutustumaan päiväkotiin ensimmäistä kertaa ilman lasta. Vanhemmilla on hyvä tilaisuus kertoa omasta lapsestaan sekä mahdollisista toiveistaan ja odotuksistaan päivähoitoon liittyen. Keskustelu auttaa kasvattajaa tutustumaan lapseen ja perheeseen. Kasvattajan ja vanhemman välille syntynyt luottamuksellinen suhde saa lapsen tuntemaan olonsa turvallisiksi uudessa tilanteessa. Monikulttuuristen vanhempien kanssa käydään läpi alkukeskustelun lisänä seurantalomake, joka on tarkoitettu suomen kielen seurantaan suomea toisena kielenä puhuville lapsille. Vanhemmilla on mahdollisuus saada keskusteluun mukaan tulkki. Tulkin avulla vanhemmilla on hyvä tilaisuus kertoa perheen kulttuurista ja tavoista. Vastavuoroisesti kasvattaja voi keskustella vanhempien kanssa suomalaisen varhaiskasvatuksen tavoitteista ja periaatteista.

Lapsiryhmään ja toimintaan tutustumiselle kannattaa varata tarpeeksi aikaa, yleensä 1-2 viikkoa riittää sujuvaan päivähoiton aloittamiseen. Vanhempien ja kasvattajien yhdessä hyvin suunnittelema tutustuminen antaa lapsen viihtyvyydelle suotuisat lähtökohdat. Avoin ja lämminhenkinen ilmapiiri auttaa koko perhettä tuntemaan itsensä tervetulleiksi.

*Rutista, rapsuta, rakasta.
Silitä pientä päätä.
Lähelle ota, lämmitä,
älä suukkojasi säästä.
Ole tuhlari hellien sanojen,
kosketa poskea, kättä.
Hoivaa helli ja hyväile.
Ota syliin empimättä.*

Päivittäiset tapaamiset vanhempien kanssa ovat ensiarvoisen tärkeitä yhteistyön luomisessa. Vanhempien kanssa vuosittain tehtävä lapsen varhaiskasvatussuunnitelma antaa erinomaisen tilaisuuden käydä yksityiskohtaisempaa keskustelua ja vaihtaa mielipiteitä lapsen kasvua ja kehitystä koskeissa asioissa. Tiedonkulkua ja yhteistyötä päivähoiton ja vanhempien välillä toteutamme myös sähköisten viikko- ja kuukausikirjeiden muodossa, vanhempainilloissa sekä erilaisissa tapahtumissa. Päiväkodeissamme voi toimia myös vanhempaintoimikunta, jolta toivomme erityisesti näkökulmia ja ideointia toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

Teimme vanhemmille keväällä 2013 kyselyn, jonka avulla kartoitimme perheiden odotuksia ja ajatuksia päiväkodin toiminnasta. Kyselyyn vastasi 23 perhettä, joista 22 koki saavansa riittävästi tietoa päiväkodin toiminnasta. Vanhemmat kokivat mahdollisuutensa vaikuttaa päiväkodin toimintaan ja lapsensa arkeen varsin hyviksi (keskiarvo 3,04 asteikolla 1-4). Tärkeimmiksi tavoiksi vaikuttaa vanhemmat nimesivät päivittäiset tapaamiset henkilökunnan kanssa, vuosittaisen kasvatustiedustelun ja vanhempainillan.

Vanhempien mielestä lapsi itse on paras mittari päivähoitoon laatua arvioitaessa. Kun lapsi tulee mielellään päiväkotiin ja lähtee hyvillä mielin kotiin, vanhemmat tietävät hänen viihtyvän päiväkodissa. Vanhempien mielestä lapsen hyvä päivä rakentuu rutiineista, rajoista, ennustettavasta päivärakenteesta sekä emotionaalisesti lämpimästä ja kannustavasta ilmapiiristä. Leikkiä, oppimista, ulkoilua ja lepoa toivotaan sopivassa suhteessa. Yhdessä toimiminen, itsensä hyväksytyksi tunteminen, onnistumisen kokemusten saaminen sekä yksilöllisten kehitystarpeiden huomioiminen koettiin tärkeiksi.

Perheen ja päiväkodin väliseltä yhteistyöltä vanhemmat toivoivat rehellistä ja suoraa puhetta, avointa vuorovaikutusta ja yhteisistä kasvatustavoitteista keskustelemista. Luottamuksellisuus ja molemminpuolisen positiivisen palautteen anto koettiin myös tärkeäksi. Vakituisen henkilökunnan kanssa keskustelu koettiin helpoksi.

Vanhempien mielestä päiväkodissamme toimii mukava ja ammattitaitoinen henkilökunta. Positiivista palautetta saivat myös hyvä ilmapiiri sekä monipuolinen ja rikas oppimisympäristö. Kommunikaatio ja informaation kulku on ollut avointa ja yhteistyö kasvattajien kanssa on toiminut hyvin.

Kehittämistä vanhempien mielestä vaatisivat käytännön asiat kuten ruoan ja siivouksen laatu, kenkápussit eteisissä sekä piha-alue ja sen kunnossapito. Toivottiin lisää esim. teatteriretkiä, joihin ollaan valmiita antamaan rahaa. Lapselle säähän sopiva vaatetus puhutti osaa vanhemmista, toivottiin enemmän ulkoilua myös sadesäällä. Eskareiden kohdalla toivottiin päiväunista luopumista ja ruoan ottamista itse.

4 Työ lasten parissa

4.1 Kieli ja vuorovaikutus

Lapsi kasvaa ja kehittyy vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa. Varhainen vuorovaikutus luo perustan lapsen kielen oppimiselle ja minäkuvan muodostumiselle. Pienillä lapsilla sanattoman vuorovaikutuksen merkitys korostuu; miten katsomme ja kosketamme lasta, olemmeko aidosti läsnä. Jo ennen puheen kehitystä lapsi oppii vuorovaikutuksen pelisäännöt. Kieli on keskeisessä roolissa kaikessa arjen toiminnassa. Mitä isommaksi lapsi kasvaa, sitä tärkeämmäksi muodostuu sanallisen vuorovaikutuksen ja kielen merkitys. Kielen avulla hän ajattelee ja kertoo mielipiteensä, osallistuu toimintaan ja ilmaisee haluunsa. Lapsi käyttää kieltä leikin ja ajatustoimintojensa ohjaamiseen, pulmien ratkaisemiseen ja vuorovaikutukseen muiden lasten kanssa.

Päiväkodissa luomme puitteet kielen ja vuorovaikutuksen tukemiselle. Pienten ryhmässä korostuu katseen ja kosketuksen merkitys ja lapsen tasolla toimiminen. Kaikenikäisillä lapsilla kiireettömyys, kasvattajan aito läsnäolo ja lapsen yksilöllisyyden huomioiminen tukevat kielen ja vuorovaikutuksen kehittymistä.

Käytännön tasolla toimimme mahdollisimman paljon pienryhmissä, jolloin jokainen lapsi saa äänensä kuuluviin ja mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa. Kiinnitämme huomiota vuorovaikutuksen laatuun koko päivän ajan; pukemistilanteissa lapsi kohdataan ja häntä autetaan, peitellään päiväunille, jokainen lapsi toivotetaan aamulla lämpimästi tervetulleeksi. Oppimisympäristö suunnitellaan tukemaan hyvää vuorovaikutusta, esim. sopivan kokoiset ruokailuryhmät, aikuinen tarvittaessa lasten pöydässä syömissä ja leikkirauhan tarjoavat leikkimurkkeet. Lisäksi ryhmissä käytetään kuvia mm. leikin valinnassa, päiväjärjestyksen esittämisessä ja siirtymätilanteiden ohjaamisessa.

Päiväkodin arjessa lapsi oppii kieltä kaikissa tilanteissa. Perushoitotilanteissa nimetään asioita, jolloin arjen sanasto tulee tutuksi. Saduilla, lauluilla ja loruilla on merkittävä osa päivittäisessä kielen oppimisessa. Leikki on lapselle luontainen tapa oppia kieltä, siinä harjaantuu sanasto dinosauruksista keittiövälineisiin ja lapsi oppii ratkaisemaan ristiriitoja ja pukemaan tunteita sanoiksi. Lisäksi päiväkodeissamme on erilaista kielen kehitystä tukevaa materiaalia, kuten Kili (kieli ja liikunta) ja Kuttu (kuvin tuettu leikki), Askeleittain ja Suu-jumppa. Lapsille, joilla puhutaan kotona muuta kuin suomea, järjestetään Suomi toisena kielenä (S2) -opetusta. S2-opetus toteutuu mm. omissa suomen kielen tukemiseen tarkoitetuissa toimintatuokioissa ja koko ryhmälle suunnatussa toiminnassa. Vantaalla toimii alueelliset kielikoordinaattorit, joiden tehtävänä on tukea ja tarjota päiväkodeille materiaalia suomen kielen opettamiseen. Ryhmät voivat halutessaan pyytää kielikoordinaattoria vierailemaan ja tutustumaan ryhmän toimintaan.

4.2 Lasten oma yhteisö ja kulttuuri

Lapsi tarvitsee turvallisia aikuissuhteita ja kokemuksia toimimisesta vertaisryhmässä. Lapsi oppii sosiaalisia ja arjen eri tilanteissa tarvittavia taitoja toimiessaan yhdessä toisten lasten kanssa. Leikki vetää yhteen vertaisryhmät iästä ja kehitystasosta riippumatta. Ryhmissä on taidoiltaan erilaisia leikkijöitä, jolloin lapset saavat ja antavat virikkeitä toistensa mielikuvituksen kehittämiseen. Vertaisryhmässä voi toimia eri-ikäisiä samassa leikinkehitystasossa. Kasvattaja kuuntelee lasten toiveita ja pyrkii toteuttamaan niitä mahdollisuuksien mukaan. Kasvattaja toimii esimerkkinä sosiaalisten taitojen ja sääntöjen opettelussa. Lähtökohtaisesti säännöt ovat kaikille samat ja kasvattajayhteisö arvioi sääntöjen tarpeellisuutta ja mielekkyyttä. Päivittäisessä arjessa sääntöjä muokataan lapsen iän ja kehitystason mukaan.

Kasvattajan vastuullisuus ja pedagogisuus vaikuttavat ja muovaavat lapsiryhmän leikkikulttuuria. Kasvattajan rooli vaihtuu havainnoinnista ja osallistumisesta leikin ohjaamiseen. Kasvattajan rooli on rikastuttaa lasten leikkikulttuuria. Vertaisryhmässä kasvattaja mahdollistaa lapsen tulemisen kuulluksi ja nähdyksi sekä autetuksi. Kasvattaja huolehtii, ettei kukaan lapsi jää yhteisön ulkopuolelle vaan pääsee osalliseksi ryhmänsä toiminnasta. Kasvattaja huolehtii tunneturvallisesta ympäristöstä, jossa kukaan ei tunne tulevaisuuden kiusatuksi. Kiusaamisen määrittelyssä olennaista on se, mitä lapsi kertoo kokemuksestaan. Se ohjaa puuttumista sekä ennaltaehkäisevää työtä. Tärkeää on luottaa lasten moraaliin ja ottaa lapsen kertomukset sekä kokemukset vakavasti. Yksikkömme kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelma löytyy turvallisuuskansiosta.

Lapsen on helpompi toimia vuorovaikutuksessa pienemmissä ryhmissä. Ryhmäjako ohjatuissa pienryhmätuokioissa on yleensä aikuisen tekemä, mutta päivän aikana lapsella on mahdollisuus valita leikkikaverinsa myös ryhmärajojen ulkopuolelta esim. ulkoilun aikana. Kasvattajien on oltava ns. ajan hermolla tuntien lasten nykypäivän kulttuuria. On myös osattava tarjota leikkeihin uusia mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja. Tietotekniikka muovaa leikkikulttuuria nykyään paljon, mutta myös perinneleikit elävät arjessa edelleen. Kulttuuria rikastuttaa mm. perheiden etniset taustat. Otamme huomioon tyttöjen ja poikien leikkikulttuurin erilaisuuden, unohtamatta lapsen omaa persoonaa.

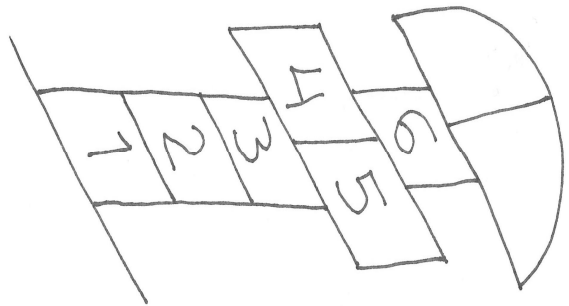
4.3 Oppiminen

4.3.1 Lapselle ominaiset tavat toimia

Pieni lapsi on syntymästään asti utelias. Uudet asiat jäävät mieleen kertaamalla ja toistamalla niitä useita kertoja. Uuden oppiminen on kokonaisvaltainen tapahtuma. Opetellessaan uutta lapsi käyttää harjoittelun apuna aistejaan, kokemuksiaan ja tunteita. Parhaiten lapsi oppii silloin kun hän on itse aktiivinen ja kiinnostunut uudesta asiasta. Kasvattajan tehtävänä on luoda myönteiset asenteet oppimiselle sekä sitoutua kasvatukseen ja oppimistapahtumiin. Kasvattajan tulee kuunnella lasta antaen hänen tehdä aloitteita, valintoja, tutkia ja ilmaista itseään lapselle sopivimmalla tavalla. Lisäksi varhaiskasvatuksessa on tärkeää ottaa huomioon ympäristön suunnittelu; hyvin toteutettu ympäristö kannustaa lasta leikkimään, liikkumaan, tutkimaan ja oppimaan sekä ilmaisemaan itseään esimerkiksi taiteellisen kokemisen kautta.

Lapsi käyttää leikkinsä pohjana kaikkea näkemäänsä, kokemaansa ja kuulemaansa. Leikkiessään lapsi matkii jo koettua ja luo uutta. Hän osaa poimia itselle tärkeitä asioita, jotka ovat yhdistelmä oikeita tapahtumia ja kuviteltuja asioita. Leikkiessään lapsi harjoittelee vuorovaikutustaitoja ja valintojen tekemistä. Meidän kasvattajien tehtävänä on mahdollistaa kaikille lapsille monipuolinen ja pitkäkestoinen leikki, jota havainnoimalla saamme tietoa lasten kehityksestä ja kiinnostuksen kohteista. Tietomme lapsen leikin kehitysvaiheista ja leikkikulttuurista auttaa meitä rakentamaan tarpeeksi rikkaan ja lapsia kiinnostavan leikkiympäristön. Otamme myös lasten omia mielipiteitä huomioon mahdollisuuksien mukaan.

Lapsi tarvitsee päivittäin riittävän annoksen iloa, terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikkumista. Liikkumalla lapsi oppii uutta sekä ympäristöstään että itsestään. Lapsen tietoisuus omasta kehostaan ja sen hallitsemisesta tukee terveen itsetunnon kehittymistä. Monipuolinen liikkuminen antaa lapsen kasvuun ja kehitykselle tukevan pohjan, jolloin kaiken muun oppiminen helpottuu. Me kasvattajina huolehdimme siitä, että jokainen lapsi saa liikkuu oman ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti, luomme myönteistä asennetta liikkumista kohtaan sekä järjestämme säännöllisesti ohjattua liikkumista sekä sisällä että ulkona. Lisäksi teemme säännöllisesti havaintoja lasten motorisesta kehityksestä.

Elämänsä ensimmäisinä vuosina lapsi luo pohjaa kaikelle oppimiselle. Hän oppii tekemällä, leikkimällä ja katsomalla mallia toisista. Kaikki tämä johtaa tiedonhankintamenetelmien etsimiseen, ongelmien ratkaisemiseen ja oivaltamiseen eli uusien asioiden oppimiseen. Yrittäminen, erehtyminen ja oivaltaminen vahvistavat oppimisen iloa. Tutkiminen kuuluu olennaisena osana lapsen oppimisprosessiin. Hän ihmettelee, ajattelee, kysyy ja tutkii ympäristöä. Tutkiessaan lapsi kokee olevansa osallinen häntä ympäröivässä maailmassa. Kasvatustajina me tuemme lapsen oppimismotivaation kehittymistä edistämällä muun muassa aktiivisuutta ja luovuutta tarjoamalla monipuolisia ja mielenkiintoisia kokemuksia jokapäiväisessä arjessa. Kannustamme lasta omaan ajatteluun, ongelmanratkaisuun sekä mielikuvituksen käyttöön.

Lapsi voi ilmaista itseään monin eri taiteellisen kokemuksen keinoin, muun muassa musiikin, kuvataiteellisen, liikunnallisen ja draamallisen toiminnan kautta. Taiteesta lapsi löytää värejä, muotoja, ääniä ja tunteita, hän käyttää aistejaan kokonaisvaltaisesti. Lapsi kehittää esteettisyyttään, luovuuttaan ja uskallustaan spontaaniin toimintaan. Meidän kasvattajien on tarjottava lapselle tilaa, aikaa ja rauhaa toteuttaa itseään juuri hänelle sopivimmalla tavalla. Taiteellinen tekeminen voi olla ohjattua tai omaehtoista, yksin tai ryhmässä toteutettavaa toimintaa. Kasvatustajina dokumentoimme lasten toimintaa ja kunnioitamme muun muassa lasten askartelun tuotoksia laittaen ne esille.

4.3.2 Varhaiskasvatuksen sisällölliset orientaatiot

Riihipellon päivähoitoyksikön varhaiskasvatus koostuu valtakunnallisten Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2005) mukaisesti kuudesta eri sisällöllisestä orientaatiosta. Esiopetus taas koostuu Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2010) mukaisesti seitsemästä sisältöalueesta, joita käsitellään myöhemmin. Sisällölliset orientaatiot huomioidaan tuokioiden suunnittelussa, mutta ne toteutuvat päiväkodin arjessa myös kaikissa päivittäisissä tilanteissa. Kasvattajina tartumme lasten aloitteisiin ja suomme lapsille mahdollisuuden toteuttaa omaa luovuuttaan esimerkiksi askarteluissa ja leikeissä.

MATEMAATTINEN ORIENTAATIO

Herätetään lapsen kiinnostus matematiikkaan. Matematiikka nivoutuu leikinomaisesti arkeen, esim. laskemme sormia, vertailemme tavaroiden kokoa ja päätelemme asioita.

LUONNONTIETEELLINEN ORIENTAATIO

Havainnoidaan ja tutkitaan ympäröivää luontoa, vuodenaikojen vaihtelua ja säätä.

HISTORIAALLIS-YHTEISKUNNALLINEN ORIENTAATIO

Tutustutaan menneeseen aikaan esim. perinneleikkien ja -laulujen sekä juhlapäivien kautta. Tutustutaan myös nyky-yhteiskunnan toimintaan.

ESTEETTINEN ORIENTAATIO

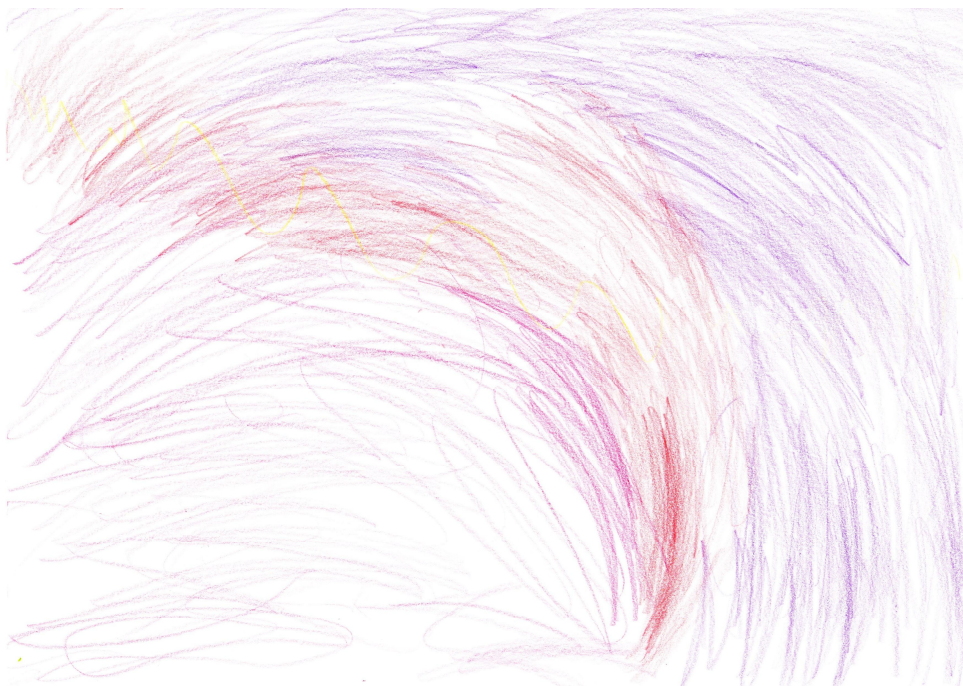
Tarjotaan lapsille taiteen ja kulttuurin keinoin mahdollisuuksia aistia ja kokea kauniita, jännittäviä, harmonisia, rytmisiä ja iloisia asioita. Tarjoamalla erilaisia välineitä tuetaan lapsen luovuutta ja itsensä ilmaisua.

EETTINEN ORIENTAATIO

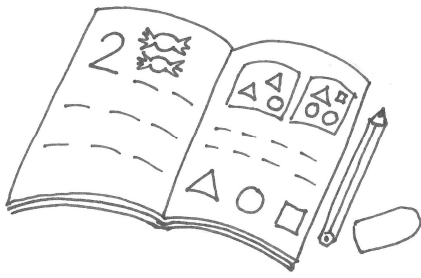
Tarkastellaan oikeaa ja väärää, hyvää ja pahaa, totuutta ja valhetta. Käsitellään päivittäisissä tilanteissa oikeudenmukaisuutta, tasa-arvoa ja toisen kunnioittamista. Peloista jutellaan lapsen kanssa niin, että hän kokee olonsa turvalliseksi.

USKONNOLLIS-KATSOMUKSELLINEN ORIENTAATIO

Tarjotaan lapselle mahdollisuus ihmetellä, kysellä ja pohtia. Tuetaan lapsen mahdollisuutta kokea hiljentymistä ja hartautta. Perheiden omaa arvomaailmaa ja katsomusta kunnioitetaan ja huomioidaan arjessa.

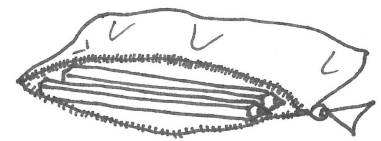

4.3.3 Esiopetus

Esiopetus sisältyy 6-vuotiaalle suunniteltuun tavoitteelliseen päiväohjelmaan ja se pitää sisällään kaiken toiminnan, mitä päivittäisen esiopetusajan puitteissa tapahtuu. Koemme tärkeäksi sen, että esikoululaiset saavat toimia suurimman osan esiopetusajasta omana vertaisryhmänään. Esiopetusvuoden tavoitteena on tarjota lapselle myönteisiä oppimisen kokemuksia ja innostaa häntä oppimaan. Esiopetuksessa tutkitaan ja kokeillaan sekä opetellaan ratkaisemaan ongelmia vuorovaikutuksessa aikuisten ja lasten kanssa. Lasta ohjataan itseilmaisuun, keskittymiseen ja omista tavaroista huolehtimiseen sekä yhteisesti hyväksyttyjen sääntöjen noudattamiseen ja toisten ihmisten arvostamiseen. Esikoululainen harjaantuu kohtaamaan ristiriitatilanteita ja pettymyksiä sekä löytämään niihin ratkaisuja ja ymmärtämään syy- ja seuraussuhteita.

Leikillä on keskeinen osa 6-vuotiaan lapsen kehittämisessä ja oppimisessa. Leikkiaikaa, -tiloja ja -välineitä järjestetään lasten käyttöön. Tiedollisia taitoja (mm. kirjaimet ja numerot) opetellaan leikinomaisesti. Lisäksi leikimme erilaisia sääntöleikkejä (mm. pihaleikit) ja roolileikkejä (mm. kauppa-, eläin-, rakentelu- ja kotileikki), joiden avulla harjoitellaan sosiaalisia taitoja, opitaan uutta ja annetaan mielikuvituksen lentää.

ESIOPETUKSEN SISÄLTÖALUEET

	Tavoitteet	Menetelmät	Oppimisympäristö
Kieli ja vuorovaikutus	➤ Sanavaraston ja kielellisten taitojen kehittyminen ➤ Ajattelun kehittyminen ➤ Luku- ja kirjoitusvalmiuksien kehittyminen ➤ Halu ja taito ilmaista itseään sekä taito kuunnella ➤ Tunteiden ilmaisun ja vuorovaikutuksen kehittyminen	➤ Sadut ja saduttaminen, laulut, lorut, riittely, tavutus, leikit, pelit, draama, kuvat, viittomat, suujumppa, ohjattu leikki ➤ Keskustelut lasten kanssa ➤ Leikkien, tilanteiden ja tunteiden sanoittaminen ➤ Lasten havainnointi ja kasvun ja kehityksen dokumentointi ➤ Opeteltavat asiat esim. värit toistuvat päivittäisessä toiminnassa ➤ S2-materiaali ➤ Tutustuminen kirjaimiin ja äänteisiin	➤ Välineet lasten saatavilla ➤ Oppimisympäristön selkeys ➤ Kuvat ➤ Kirjainmerkit esillä
Matematiikka	➤ Kiinnostuksen herättäminen matematiikkaan ➤ Matematiikka osana arkea ➤ Mittaaminen, vertailu, luokittelu ➤ Muodot, lukumäärät, aikakäsitteet ➤ Ongelmanratkaisu	➤ Pelit, leikit, kokeilut ➤ Ympäristön havainnointi ➤ Rakentelu ➤ Tehtävät ➤ Laulut ja liikunta	➤ Materiaali lasten saatavilla ➤ Ikätaoiset materiaalit ➤ Numeromerkit esillä
Etiikka ja katsomus	➤ Syyn ja seurauksen ymmärtäminen ➤ Moraalin kehittyminen ➤ Suvaitsevaisuus ➤ Empatiakyvyn kehittyminen ➤ Kyky selviytyä arkipäivän ongelmatilanteista, ristiriitojen ratkaiseminen, anteeksipyyttäminen ja -antaminen ➤ Hyvät tavat, yhteiset säännöt ➤ Vastuuntunnon kehittyminen ➤ Monikulttuurisuuden ymmärtäminen ja eri kulttuurien tapoihin ja perinteisiin tutustuminen ➤ Kirkkovuoden juhliin ja suomalaiseen kulttuuriperinteeseen tutustuminen ➤ Perusturvallisuuden, hiljentymisen ja hartauden kokeminen ➤ Erialaisten vakaumusten ja uskontojen kunnioittaminen	➤ Aikuisen esimerkki, ohjaus ja tuki ➤ Lasten esimerkki ➤ Ryhmän yhteiset säännöt ➤ Arjen tilanteissa ihmettely ja keskustelu ➤ Lorut, laulut ja sadut ➤ Talon yhteiset juhlat ja oman ryhmän toiminta ➤ Yhteistyö seurakunnan kanssa	➤ Suvaitseva ilmapiiri ➤ Oppimisympäristö muuttuu kalenterivuoden mukaan
Ympäristö- ja luonnontieto	➤ Liikkuminen luonnossa ➤ Elämykset ja havainnot luonnosta ➤ Luonnon ja ihmisen muokkaaman ympäristön kunnioittaminen ➤ Luonnon kiertokulun ja vuodenaikojen vaihtelun ymmärtäminen ➤ Kestävä kehitys -> oman toiminnan vaikutuksen tiedostaminen ➤ Elollinen/eloton -käsitteet	➤ Retket, tutkimukset ja kokeilut ➤ Kirjojen tutkiminen, kuvat, videot, keskustelut ➤ Biojäteasiat käytössä ➤ Kierrätys- ja luonnonmateriaalien hyödyntäminen esim. askartelussa ➤ Laulut ja lorut ➤ Sään havainnointi lasten kanssa päivittäin	➤ Lähiympäristö (pääväkodin piha, puistot, metsä)
Terveys	➤ Hyvät ruokailutottumukset ja -tavat ➤ Ennakkoluulojen torjunta: kaikkea kannustetaan maistamaan, totutellaan erilaisiin makuihin ➤ Itsestä huolehtiminen kehitystason mukaan (sopiva vaatetus, puhtaus jne.) ➤ Toiminnan, levon ja virkistymisen välinen tasapaino	➤ Aikuisen ja lasten esimerkki ➤ Päivittäiset toiminnot	➤ Kalusteet lapsen koon mukaan esim. WC:ssä ➤ Oppimisympäristön siisteys ja selkeys ➤ Lapset osallistuvat pöytien kattamiseen ja ryhmän siivoukseen ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti ➤ Lepohetkillä turvallisuus ja rauhallisuus

Fyysinen ja motorinen kehitys	➤ Lapsen innostaminen monipuoliseen liikkumiseen ➤ Hienomotoriikan kehittyminen ➤ Päivittäinen liikkuminen sisällä ja ulkona ➤ Oman kehon hahmottaminen ja hallinta ➤ Energisyyden purkaminen	➤ Hieno-/karkeamotoriikan havainnointi ➤ Liikuntatuokiot, ulkoilu ja kävelyretket ➤ Hienomotoriset tehtävät	➤ Riihipellossa käytössä liikuntasali ➤ Pehtoorissa käytävät ahkerassa käytössä ➤ Lähiympäristön puistot ja kentät ➤ Oma ryhmätila
Taide ja kulttuuri	➤ Erilaisten elämysten mahdollistaminen lapsille taiteen ja kulttuurin keinoin ➤ Itseilmaisun kehittyminen ja vahvistaminen ➤ Tekemisen ilo, luovuus ja esteettisyys ➤ Oman ja muiden töiden arvostaminen ➤ Myönteinen minäkuva ➤ Erilaisiin tekniikoihin, työmateriaaleihin ja -välineisiin tutustuminen ➤ Lastenkulttuuriin tutustuminen	➤ Kädentaidot ➤ Teatteri (aikuisten esitykset sekä itse tuottaminen) ➤ Draamaleikki ➤ Musiikki (laulaminen, soittaminen, rytmiikka ja tanssi) ➤ Elokuvat ➤ Museo- ja teatteriretket	➤ Huomioidaan monipuolisuus hankinnoissa ➤ Erilaiset materiaalit lasten saatavilla ➤ Lasten työt esillä ➤ Lähiympäristön tarjoamat kulttuuripahtumat

Media (televisio, lehdet ja sähköiset viestimet) vaikuttavat jokaisen lapsen maailmankuvan kehittymiseen, jokapäiväiseen toimintaan, ajankäyttöön ja mielipiteisiin. Edellä mainittujen sisältöalueiden lisäksi esiopetuksen tavoitteena on myös herättää lasten mielenkiinto tieto- ja viestintäteknologiaa kohtaan. Mediakasvatuksen tehtävä on opettaa lapsia suhtautumaan kriittisesti meitä ympäröivään informaatioon ja erottamaan todellisuuden ja mielikuvituksen toisistaan. Esiopetusryhmissä on tietokoneet, joiden avulla lapset voivat tutustua esim. erilaisiin oppimisleikkeihin. Lasten turvallinen ja vastuullinen mediankäyttö edellyttää, että myös aikuiset tuntevat ja ymmärtävät mediakulttuurin eri ilmiöitä. Internetistä voimme etsiä tietoa lasta mietittyä viini asioihin. Näppäimistön avulla tutustumme oman nimen kirjaimiin ja kirjoittamiseen.

YHTEISTYÖ ESIOPETUKSESSA

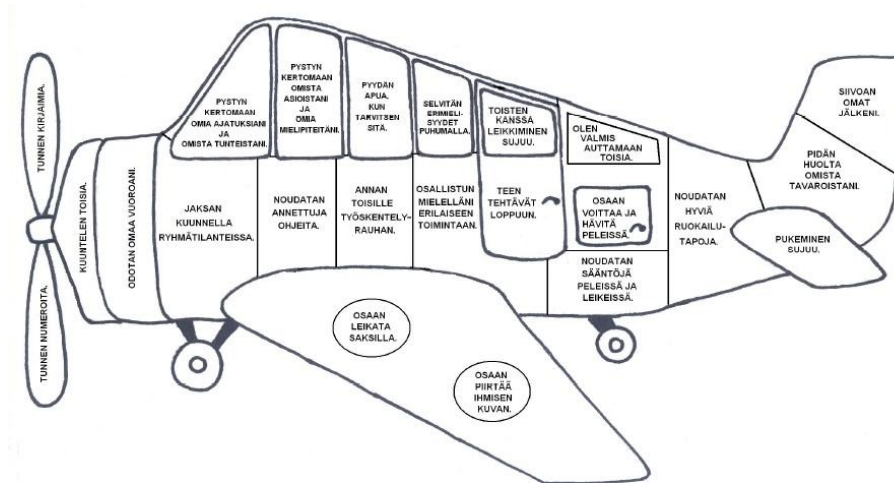
Aikuinen asettaa esiopetuksessa turvalliset ja johdonmukaiset rajat sekä luo turvallisen ja luotettavan vuorovaikutussuhteen. Meille on tärkeää nähdä lapsi yksilönä ja kunnioittaa häntä. Luomme lapsiryhmälle virikkeellistä ja mielekästä toimintaa. Seuraamme ja arvioimme lapsen esiopetusvuoden sujumista sekä hänen oppimiseen ja vuorovaikutukseen liittyvää kehitystä. Keskustelemme havainnoistamme vanhempien kanssa päivittäin.

Syksyllä huoltajat varaavat kasvatushenkilöstön kanssa tunnin pituisen ajan pidempään keskusteluun. Tällöin tehdään kirjallinen Lapsen esiopetuksen suunnitelma (leops). Keväällä pidämme esiopetusvuoden palautekeskustelun. Vantaan kaupungilla käytetään EsKo (Esiopetuksesta kouluun) -lomaketta, joka sisältää henkilökunnan käytössä olevan havainnointilomakkeen. Esiopetusvuoden aikana tehtyjen ja yhdessä vanhempien kanssa keskusteltujen havaintojen perusteella käymme huoltajien kanssa läpi lomakkeen keväällä, jonka jälkeen lapsen tiedot siirtyvät päiväkodista tulevan koulun rehtorille. Tiedot ovat luottamuksellisia, niitä säilytetään tarkoin ja ne hävitetään ensimmäisen kouluvuoden päätyttyä.

Esiopetusvuoteen liittyy yhteistyötä eri tahojen kanssa. Syksyllä ja keväällä kokoontuva oppilashuoltoryhmä (=OHR) käy läpi kaikki alueen esiopetusikäiset ja heidän oppimiseensa liittyvät asiat. Kevätkaudella yhteistyötä koulun oppilashuoltoryhmän ja tulevan opettajan kanssa tiivistetään. Tiedonsiirtoon tarvitaan pääsääntöisesti huoltajien lupa, mutta opetuksen kannalta oleellinen tieto voidaan kuitenkin aina siirtää esiopetuksesta kouluun. Teemme myös yhteistyötä lähikoulujen kanssa, esim. tutustumiskäynnit lasten kanssa.

ITSEARVIOINTI

Esiopetusvuoden alussa lapsen kanssa käydään keskustelua vuoden aikana harjoiteltavista asioista. Ennen lapsen esiopetuksen suunnitelman laatimista lapsi arvioi omia taitojaan värittämällä lentokoneesta vihreällä hallitsemansa osa-alueet, keltaisella kehittymässä olevat ja punaisella eniten harjoitusta vaativat osa-alueet. Taitojen kehittymistä arvioidaan keväällä.

Kuva 2. Eskarilentokoneeni. Itsearviointi osana lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaa

VALMISTAVA ESIOPETUS

Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu niille maahanmuuttajataustaisille oppilaille, joiden suomen kielen taito ja/tai muut valmiudet eivät riitä esiopetusryhmässä toimimiseen. Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan esiopetukseen oman opinto-ohjelman mukaan. Integroinnilla edistetään kotoutumista, suomen kielen oppimista, esiopetuksen sisältöalueiden omaksumista sekä ystävyyssuhteiden muodostumista. Kuusivuotiaan lapsen sijoittumisesta valmistavaan opetukseen vastaa päiväkodin johtaja yhteistyössä kieli- ja kulttuurikoordinaattorin kanssa. (Varhaiskasvatuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma 6-vuotiaille; Vantaa 2012.) Valmistavaa esiopetusta järjestetään 25 tuntia viikossa eli lapsella on päivittäin yksi ylimääräinen tunti Lapsen valmistavan opetuksen oppimissuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden mukaista toimintaa.

4.3.4 Arjen toimintarakenteet

Lapsen päivä koostuu monista erilaisista arjen tilanteista, joihin kuuluu perushoitoa, leikkiä, ohjattua toimintaa, riittävästi ulkoilua ja rauhallista lepoa. Säännöllinen päivärytmi ja päivänkulun ennakoitavuus luovat lapselle turvallisuudentunteen ja vähentää levottomuutta. Päivänkulun suunnittelussa on huomioitava lasten ikä, joka asettaa rajat esim. vireystilalle ja keskittymiskyvylle. Tavoitteena on luoda lapselle joustavasti vakaa päivärytmi; periaatteessa aina sama mutta tilanteen mukaan joustava.

Toimimme päivän aikana pienryhmissä mahdollisimman paljon. Pienryhmätoiminta voi olla aikuisen suunnittelemaa toimintaa tai lasten vapaata leikkiä. Pienryhmät voivat olla aikuisen määräämiä tai lasten itsensä valitsemia toiminnasta riippuen. Pienessä ryhmässä aratkin lapset uskaltavat tuoda itseään esille ja sosiaalisten taitojen harjoittelu on helpompaa kuin isossa ryhmässä. Pienemmissä ryhmissä toimimalla melu vähenee ja stressitaso laskee. Pienryhmässä aikuisen on helpompi havainnoida ja huomata asioita ja näin ollen myös tustua jokaiseen lapseen paremmin. Rauhallisessa vuorovaikutuksessa leikkiäidot kehittyvät ja kielen oppiminen helpottuu. Pienryhmätoiminta tukee lapsen omaa kehitystasoa; samassa ikä- ja kehitystasossa olevat lapset tarjoavat toisille mallia ja vertaistukea. Siirtymätilanteissa lapsen on helpompi ottaa ohjeet vastaan ja harjoitella arjen taitoja, kun tilassa on vähemmän lapsia kerralla. Myös turhalta odottamiselta välttytään.

Päivään mahtuu myös koko ryhmän yhteistä toimintaa. Esimerkiksi ruokailussa, aamupiiirissä, retkillä ja lauluhetkillä kokoonnumme joko oman tai useamman ryhmän kanssa yhteen. Ulkoilu-aikaan pihalla on usein monta ryhmää samaan aikaan, jolloin lapset voivat valita kaverin yli ryhmärajojen. Ryhmien välisellä yhteistyöllä mahdollistamme eri ryhmien lasten toimimisen yhdessä, esim. yhteiset lauluhetket, juhlat ja tapahtumat.

4.3.5 Oppimisympäristö

Oppimisympäristö (fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen oppimisympäristö) on yksi varhaiskasvatuksen tärkeimmistä rakenteista. Riihipellon päivähoitoyksikössä olemme panostaneet siihen, että oppimis- ja toimintaympäristö on rakennettu lapsille hyväksyväksi, viihtyisäksi ja levolliseksi varhaiskasvatusympäristöksi, jossa on turvallista ja terveellistä kasvaa ja kehittyä. Pienten lasten ryhmissä se tarkoittaa emotionaalisuuden ja läheisyyden tukemista, isommilla lapsilla korostuvat leikkialueet ja erilaisten vuorovaikutustilanteiden harjoittelu. Hyvin suunniteltu oppimisympäristö houkuttelee, haastaa ja kannustaa lasta tekemään, kokeilemaan ja laajentamaan omaa kokemusmaailmaansa. Se myös pitää yllä lapsen luontaista uteliaisuutta ja mielenkiintoa sekä tukee aktiivisuuden, omatoimisuuden ja luovuuden kehittymistä.

Fyysinen oppimisympäristö tukee ja mahdollistaa leikkiä, leikkiin keskittymistä ja sen pitkäkestoisuutta. Hyvin suunniteltu ja toteutettu fyysinen oppimisympäristö tukee omalta osaltaan psyykkistä ja sosiaalista ympäristöä. Suurin vastuu oppimis- ja toimintaympäristön kehittämisestä on aikuisella, mutta myös lasten ääntä on osattava kuunnella.

Sosiaalisten suhteiden verkosto, joka koostuu lasten keskinäisistä sekä lasten ja kasvattajien välisistä vuorovaikutussuhteista muodostaa psyykkisen ja sosiaalisen oppimisympäristön. Riihipellossa ja Pehtoorissa pyrimme luomaan avoimen ja turvallisen ilmapiirin, joka on lapsia rohkaiseva sekä heidän keskinäisille suhteilleen aikaa antava. Me kunnioitamme moninaisuutta ja sallimme erilaisten tunteiden näyttämisen rohkeasti. Tuemme myönteisten ihmissuhteiden kehittymistä, jolloin lasten ja kasvattajien välinen vuorovaikutus on toimivaa, monipuolista sekä toisista välittämistä ja huomioonottamista.

Riihipellon päivähoitoyksikkö tarjoaa lapsille turvallisen ja toimivan oppimisympäristön. Tähän kuuluvat toimintatilat sisällä ja ulkona, oppimisvälineet sekä molempien päiväkotien lähiympäristöt metsineen ja puistoineen. Tavoitteena on tukea lapsen yksilöllistä kehitystä sekä antaa hänelle haasteita ja tilaisuuksia omaehtoiseen toimintaan, esimerkiksi vapaus valita, mitä haluaa leikkiä ja kenen kanssa. Käytettävissä olevat materiaalit ja välineet ovat lasten saatavilla ikä- ja kehitystason mukaisesti. Panostamme myös esteettiseen ja elämyksiä antavaan oppimisympäristöön laittamalla esille lasten tekemiä töitä ja askarteluja.

4.4 Leikki

Leikki on lapselle ominainen tapa toimia. Leikissä lapsi kokeilee oman osaamisensa rajoja. Leikki tukee kokonaisvaltaisesti lapsen kehitystä; psyykkiset, fyysiset, emotionaaliset ja sosiaaliset taidot kehittyvät ilman varsinaisen oppimisen tarkoitusta. Onnistumisen kokemusten myötä lapsen itsetunto kasvaa.

Kuva 3. Leikki kehittää lasta kokonaisvaltaisesti

Leikki heijastaa lapsen kehitystä. Aikuinen havainnoi lasten leikkiä saadakseen tietoa lapsen kehityksestä ja lapsiryhmän dynamiikasta. Havainnoinnin välineinä käytämme mm. valokuvausta, havainnointilomakkeita ja -vihkoja. Arvostamme leikkiä ja haluamme korostaa sen tärkeyttä ja merkitystä myös vanhemmille.

LEIKIN PEDAGOGIIKKA

Leikkejä on paljon erilaisia, mm. rooli-, rakentelu-, sääntö-, piha-, luonto-, perinne- ja mielikuvitusleikki. Leikissä on alku, kesto ja lopetus. Antamalla lapsille riittävästi leikkimateriaalia turvaamme sen, että nämä kaikki vaiheet toteutuvat.

Leikki on sosiaalista toimintaa. Siinä kehittyvät lapsen fyysiset ja psyykkiset taidot kuin itsestään. Lapsi saa suunnitella itse leikkiään (tilat ja tarvikkeet, leikin kulku ym.). Tällöin lapsen ajankohtaiset kiinnostuksen kohteet tulevat huomioiduiksi. Lapsi saa päiväkodissa usein itse valita leikin ja leikkikaverin. Leikissä lapsi opettelee luonnostaan omatoimisuutta esim. siivoamalla leikin itse pois. Aikuinen turvaa lapsen mahdollisuudet oppia leikkimään erilaisia leikkejä erilaisten kavereiden kanssa. Esimerkiksi leikkitalujen tai leikkikorttien avulla lapset voidaan jakaa erilaisiin leikkeihin, jolloin lapsi saa kokemuksia monenlaisista leikeistä. Muodostamalla erilaisia leikkiryhmiä voimme vaikuttaa leikin sisältöön ja kulkuun, esimerkiksi eri-ikäiset lapset rikastuttavat toistensa leikkiä. Ryhmän valinta on tärkeää myös leikin sujuvuuden kannalta. Suomme lapselle mahdollisuuden leikkiä halutessaan myös yksin.

Kuva 4. Esimerkki leikkikorteista

Leikki voi näkyä ryhmän arjessa leikillisenä vuorovaikutuksena sekä hassutteluna. Lupa leikillisyyteen ja huumoriin tukee yhteisöllisyyttä ja positiivista ilmapiiriä ryhmässä. Leikinomaiset työtavat monipuolistavat oppimistilanteita, lisäävät oppimisen iloa ja ylläpitävät motivaatiota. (Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma 2012.)

Kyky leikkiä kehittyy varhain ja sen kehittyminen riippuu ympäristöstä. Leikkiympäristön ja -ilmapiirin luominen on aikuisen tehtävä. Leikki täytyy siis oppia/opettaa – leikki on opittavissa! Mitä nuoremasta lapsesta on kysymys, sitä vaativampaa on kasvattajan työ lasten kehitysvaiheen herkkyyden ja haavoittuvuuden vuoksi. Tällöin keskeiseksi nousee aikuisen antama läheisyys ja huomio sekä emotionaalinen turvallisuus. Aikuinen antaa lapselle leikin mallin, mutta ei leiki lapsen puolesta. Pienelle lapselle aikuisen läsnäolo on leikin

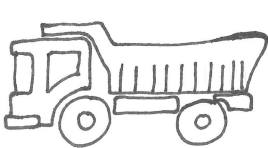
edellytys. Lapsen kasvaessa ja leikkitaitojen kehittyessä aikuinen voi vetäytyä enemmän sivuun. Ikätasosta riippumatta aikuinen kuitenkin rikastuttaa leikkiä antamalla uusia välineitä, virikkeitä ja ideoita.

LEIKIN EDELLYTYSTEN TURVAAMINEN

Lapselle annetaan ikätaso huomioiden tarpeeksi leikkiaikaa, jotta leikki saa kehittyä. Säännöllinen päivärytmi luo raamit leikkiajalle. Tavoitteenamme on, että lapsi saa leikkiä leikin loppuun ja ennen leikin lopetusta annetaan ”varoaika”. Mahdollisuuksien mukaan lapsi voi jatkaa leikkiä seuraavana päivänä.

Leikkirauhan säilymiseksi lapset leikkivät pienissä ryhmissä rajatussa leikkilassa (esim. yksi aikuinen on yhden lapsiryhmän kanssa huoneessa ja ovi on kiinni). Riehakkaatkin leikit sallitaan, aikuinen katsoo milloin ja missä on sellaiselle sopiva tilanne. Äänekkäät leikit sijoitetaan sellaiseen paikkaan, jossa ne mahdollisimman vähän häiritsevät muita. Tuemme ja ohjaamme lasta sitoutumaan valitsemaansa leikkiin ja kunnioittamaan muiden leikkirauhaa. Ohjaamme lasta sopivaan äänenkäyttöön.

Käytämme kaikki tilat tehokkaasti hyödyksi ja vuorottelemme tilojen käyttöä ryhmien välillä. Ulkoiluja porrastamalla ryhmillä on enemmän tiloja käytettävissä sekä ulkona että sisällä. Huolehdimme siitä, että tilat ovat turvalliset lasten käyttöön. Sekä lapset että aikuiset huolehtivat tilojen siisteydestä, jolloin leikin valinta on lapselle helppoa ja sen poissiivoaminen on selkeää. Myös ulkona on ohjattua leikkiä.

Lasten ikätasoa vastaavat lelut ovat lasten saatavilla. Leluja vaihdellaan ryhmien kesken, jotta lasten mielenkiinto eri leikkejä kohtaan pysyy yllä. Aikuinen huolehtii siitä, että esillä ei ole liikaa leluja. Lelupäivänä lapsi voi tuoda päiväkotiin oman leulun, mikä lisää lapsen osallisuutta.

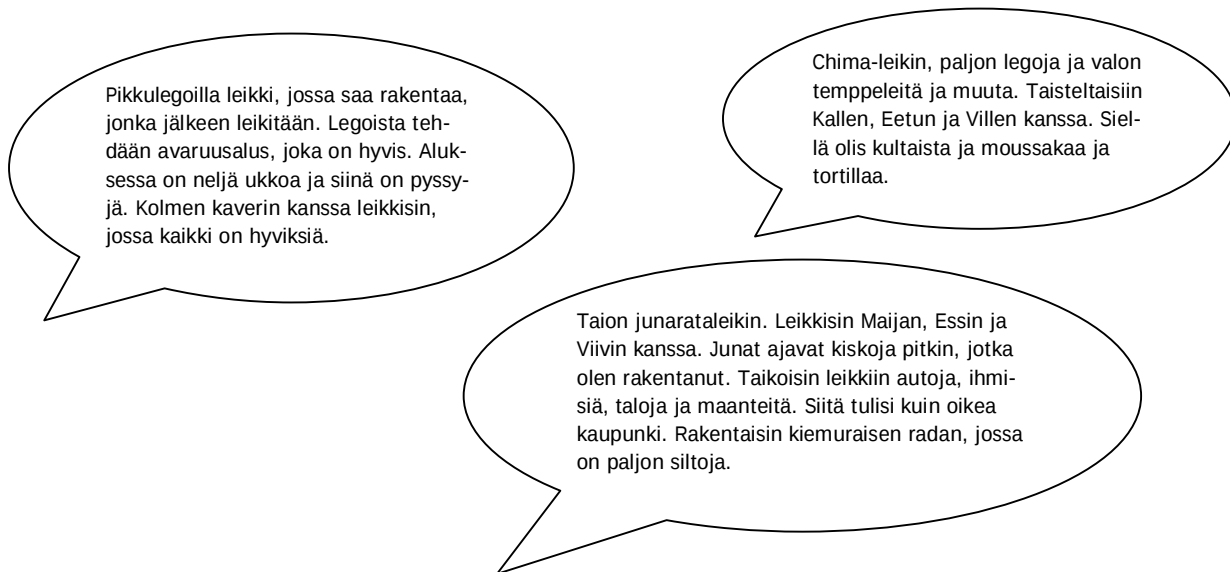
Lapsi opettelee leikkimään erilaisten lasten kanssa. Aikuinen määrittelee ryhmän koon leikin laadun ja ikätason mukaan sekä tarkkailee lasten valtasuhteita ja leikin tasavertaisuutta. Usein leikkiryhmät muodostuvat spontaanisti lasten mielenkiinnon mukaan, välillä jaamme lapset tarkoituksenmukaisiin leikkiryhmiin. Ryhmiä jaettaessa otamme huomioon lasten erilaiset leikkitaidot. Erilaisissa leikkiryhmissä lapsen leikki rikastuu, lapsi oppii uusia taitoja sekä keskittyminen harjaantuu.

Haluamme luoda sallivan ilmapiirin, jossa jokaisen lapsen luovuudelle ja mielikuvitukselle annetaan tilaa. Ennen kuin kiellämme lasta tekemästä jotain, kysymme itseltämme ensin ”miksi ei” (esim. palloa ei saisi ottaa mopoleikkiin, miksi ei?) Pyrimme järjestämään leikkitilanteet rauhallisiksi ja iloisiksi. Aikuisen asettamilla rajoilla ja läsnäololla luomme lapselle turvallisuuden tunteen.

LASTEN MIETTEITÄ LEIKISTÄ

Keväällä 2013 Vantaalla tehtiin yhteistyössä Tikkurilassa sijaitsevan Laurean ammattikorkeakoulun kanssa kaikille vuonna 2007 syntyneille kysely, jonka tavoitteena oli kartoittaa lasten ajatuksia ja kokemuksia leikistä päiväkodissa. Vastausten mukaan lapset kokivat saavansa leikkiä paljon päiväkodissa, ja suurin osa koki saavansa leikkiä aina tai joskus rauhassa. Myös leikin myöhempi jatkamismahdollisuus koettiin pääosin hyväksi. Suurin osa koki saavansa itse päättää mitä ja kenen kanssa leikkii. Puolet lapsista kertoi joskus saavansa itse suunnitella leikkejään, muutama aina ja kaksi ei koskaan. Kyselyyn vastanneista 15 kertoi mieluiten leikkivänsä kaverin kanssa, kolme lasta leikkii mieluiten yksin ja kolme aikuisen kanssa.

Kyselyssä lapset saivat omin sanoin kertoa, minkälaisen leikin he haluaisivat taikoa. Tässä kyselyn satoa:

5 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa

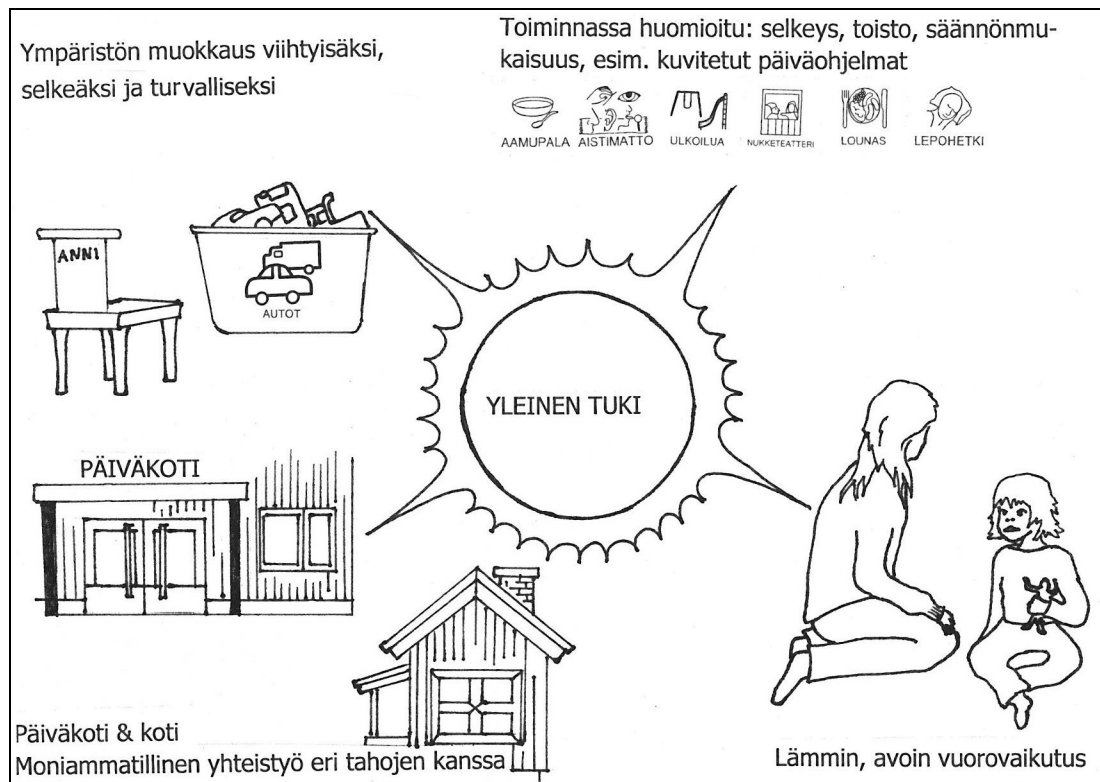
5.1 Kasvun ja oppimisen tuki

Riihipellon päivähoitoyksikön kasvun ja oppimisen tuki perustuu Vantaan varhaiskasvatuksen kasvun ja oppimisen tuen linjauksiin, jotka taas perustuvat valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan ja esiopetuksen opetussuunnitelmaan. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää jokaisen lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Ryhmän kasvattajat (erityislasterhanopettaja/lastentarhanopettajat/lastenhoitajat) toteuttavat yhdessä pedagogisesti suunniteltua monipuolista toimintaa, jonka avulla lapsen kasvua ja kehitystä voidaan suotuisassa kasvuympäristössä vahvistaa ja edistää kokonaisvaltaisesti.

Lapsen kasvun ja kehityksen tunteminen on tärkeää, jotta mahdolliset tuen tarpeet voidaan tunnistaa jo varhaisessa vaiheessa. Päivähoidon kasvatushenkilöstö arvioi yhdessä lapsen vanhempien kanssa lapsen vahvuudet ja mahdollisen tuen tarpeen. Tuen tarpeen arvioimiseksi voidaan tarvita myös muiden asiantuntijoiden tutkimuksia. Tarvittaessa lapsen saama tuki suunnitellaan ja toteutetaan moniammatillisena asiantuntijuusyhteistyönä. Lasten hyvinvoinnin, kasvun ja oppimisen tukeminen edellyttää vastavuoroista kasvatuskumppanuuden ja moniammatillisen yhteistyön toteutumista. Yhteisistä tavoitteista sovitaan yhdessä sekä vanhempien että muiden yhteistyötahojen (esim. terapeuttien) kanssa, ja näin luodaan lapselle mahdollisuus turvalliseen kasvuun ja oppimiseen.

Lapsella voi ilmetä tuen tarvetta jollakin kehityksen eri osa-alueella, kuten esim. fyysisellä, psyykkisellä tai sosiaalisella alueella. Myös monikulttuurisuus voi aiheuttaa haasteita ja tuen tarvetta lapsen kehitykselle.

Lapsen tarvitsema tuki voi olla joko tilapäistä tai jatkuvaa ja se voi myös vaihdella kasvun ja kehityksen aikana. Tärkeää on, että annettava tuki on oikea-aikaista, suunnitelmallista, joustavaa, pitkäjänteistä ja tarpeen mukaan muutettavaa.

Kuva 5. Yleinen tuki

Lapsen kasvua ja kehitystä tuetaan kolmiportaisen tukimallin mukaisesti. Lapsen kasvun ja oppimisen tukeminen jaetaan yleiseksi, tehostetuksi ja erityiseksi tueksi. Yleinen tuki on varhaiskasvatuksen laadukas perusta ja sitä suunniteltaessa käytetään hyväksi yleisen tuen valikkoa (Vantaan kasvun ja oppimisen tuen linjaukset varhaiskasvatuksessa 2012). Iältään 1-5-vuotiaiden lasten osalta yleinen tuki kirjataan yhteistyössä vanhempien kanssa lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Tavoitteena on kehittää arjen pedagogista osaamista, jotta lapsi pystyisi osallistumaan mahdollisimman täysipainoisesti ryhmän toimintaan. Esimerkiksi ryhmän toimintatapoja ja oppimisympäristöä muokataan lapsen kasvua ja oppimista tukevaksi (pienryhmätoiminta, kuvien käyttö ja struktuuri apuna). Tarvittaessa konsultoiva erityislastentarhaopettaja/ resurssierityislastentarhanopettaja voi tukea ja konsultoida ryhmän aikuisia lapsen kasvatustehtävässä.

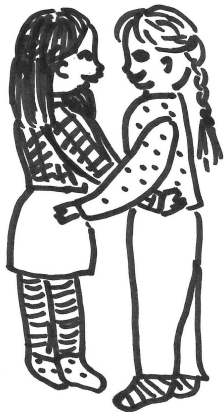
Jos yleinen tuki arvioidaan lapsen kasvulle ja oppimiselle riittämättömäksi, lapsella on mahdollisuus saada tehostettua tukea. Tehostettu tuki suunnitellaan yksittäistä lasta varten ja se on säännöllistä ja päivittäistä. Lapsen varhaiskasvatussopimuksen liitteeksi laaditaan Tehostetun tuen suunnitelma. Myös esiopetusikäiselle lapselle laaditaan tarvittaessa tehostetun tuen suunnitelma esiopetussuunnitelman liitteeksi. Tehostettu tuki sisältää erityispedagogisia menetelmiä esim. tukiviittomien ja kuvakommunikaation käyttöä. Tehostetun tuen rakenteellisia tukitoimia ovat mm. avustajapalvelut, erityislastentarhanopettajan konsultaatiot ja integroitu ryhmä. Tällainen ryhmä toimii Riihipellon päiväkodissa.

Varhaiskasvatuksessa erityinen tuki kuuluu pääsääntöisesti esiopetusikäisille ja pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluville esimerkiksi monivammaisille lapsille. Lapsi saa tällöin yksilöllistä ja suunnitelmallista tukea ja ohjausta. Lisäksi käytössä on erityispedagogista osaamista ja apuvälineitä. Rakenteellisia tukitoimia voivat olla henkilökohtainen tai ryhmäkohtainen avustaja ja integroitu ryhmä.

5.2 Monikulttuurisuuden kohtaamisesta kieli- ja kulttuuritietoiseen varhaiskasvatukseen

Varhaiskasvatusta toteutettaessa edellytyksenä on hyvä kulttuurinen ymmärrys. Perheillä on kulttuuritaustasta riippuen erilaisia näkemyksiä ja tavoitteita kasvatuksen suhteen. Tutustumalla ja ymmärtämällä perheen omaa kulttuuria, elämäntapoja ja historiaa pystymme kasvattajina kohtelevaan lapsia ja perheitä tasa-arvoisesti. Eri kulttuureja arvostetaan ja ne tulevat näkyviksi varhaiskasvatuksen arjessa.

Riihipellon päivähoitoyksikössä lapsilla on hyvät mahdollisuudet kasvaa monikulttuurisessa ympäristössä. Riihipellossa ja Pehtoorissa olevien lasten ja kasvattajien erilaiset kulttuuriset taustat rikastuttavat kasvatuksen ja opetuksen sisältöjä sekä tuottavat luontevan tavan ymmärtää elämän monimuotoisuutta.

Monikulttuuristen lasten itsetuntoa ja minäkuvaa vahvistetaan toimimalla yhdessä sekä omaan kulttuuriryhmään kuuluvien että suomalaisten lasten kanssa. Monikulttuurisuuteen kasvua tuetaan lapsen vanhempien ja kasvattajien luottamuksellisen ja kaikkia osapuolia kunnioittavan kumppanuuden avulla. Varhaiskasvatuskeskusteluissa on tärkeää tuoda avoimesti ja luottamuksellisesti esille sekä suomalaisen kasvatuksen ja opetuksen periaatteet että muihin kulttuureihin kuuluvat ominaispiirteet. Keskusteluissa perheillä on myös mahdollisuus tuoda julki omia tapoja ja perinteitä. Asioimistulkin käytöllä voidaan varmistaa keskusteluun osallistuvien osapuolien molemminpuolinen ymmärretyksi tuleminen.

Lapsella, joka puhuu äidinkielenään muuta kuin suomea, on oikeus suomi toisena kielenä -opetukseen. Pienryhmätoiminnassa otetaan huomioon suomea toisena kielenä puhuvien lasten kielenkehityksen tukeminen. Riihipellon päivähoitoyksikössä ollaan laatimassa yhteistä S2-suunnitelmaa, jonka avulla edelleen parannamme suomen kielen kehitystä tukevaa toimintaa. Lisäksi jokaisen lapsen kohdalla täytetään Lapsi kotiloissa -, Kielen kartoitus - ja Erityisruokavalio -lomakkeet sekä Varhaiskasvatussopimus. Vantaan kaupungin kieli- ja kulttuurikoordinaattori avustaa erikielisten ja eri kulttuureihin kuuluvien lasten asioissa.

5.3 Sukupuolten välinen tasa-arvo

Tiedostamme, että sukupuolen asema vaihtelee eri kulttuureissa. Riihipellon päivähoitoyksikössä kohtelemme kaikkia lapsia tasa-arvoisesti ja oikeudenmukaisesti sukupuoleen katsomatta. Tarjoamme kaikille lapsille mahdollisuuden valita eri leikkejä ja osallistua monipuoliseen toimintaan. Lapsen oikeudet, velvollisuudet ja mahdollisuudet eivät riipu sukupuolesta. Kasvattajan tulee olla tietoinen omista kasvatuskäsityksistään, jotta sukupuoleen liittyviltä mahdollisilta stereotyypioilta voidaan välttyä.

6 Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi

Päiväkotimme muodostaa moniammatillisen työyhteisön. Ryhmissä toimivat lastenhoitajat ovat koulutukseltaan lähi-, päivä- tai lastenhoitajia, lastentarhanopettajat ovat joko lastentarhanopettajia, sosionomeja tai sosiaalisivatattajia. Lisäksi yksikössämme toimii erityislastentarhanopettajia ja avustajia sekä hallinnollinen päiväkodin johtaja. Erilaiset koulutustaustat tuovat työyhteisöön rikkautta erilaisen osaamisen ja tietämyksen muodossa. Lastentarhanopettajat ovat pedagogisessa vastuussa ryhmän toiminnasta. Jokaisen työntekijän panos on yhtä arvokas koulutuksesta huolimatta. Jokainen tuo tiimiin oman osaamisensa ja näin ollen täydentävät toinen toisiaan. Tiimit tekevät yhteistyötä yhteisen pedagogisen tavoitteen suuntaisesti.

Yhteisten tavoitteiden sopiminen ja saavuttaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä sekä ryhmän sisällä että ryhmien välillä. Yksikkömmme palaverirakenteet turvaavat tiedonkulun ja pedagogisen keskustelun. Jokainen ryhmä pitää viikottain tiimipalaverin, jossa arvioidaan ja suunnitellaan lapsiryhmän toimintaa, käsitellään ryhmän lapsia koskevia asioita sekä käydään läpi muissa palavereissa tai koulutuksissa esille tulleet asiat. Toimintakauden alussa ryhmä laatii tiimisopimuksen, johon kirjataan yhdessä sovitut toimintatavat ja pelisäännöt. Joka toinen viikko on talon palaveri, jossa päiväkodin johtajan johdolla käydään läpi talon yhteisiä asioita. Joka toinen viikko on pedagoginen palaveri, jossa keskustellaan ennalta sovitusta kasvatuksellisesta asiasta. Sekä talon palaverissa että pedagogisessa palaverissa on jokaisesta ryhmästä edustaja, joka huolehtii tiedon kulkemisesta omaan ryhmäänsä.

Teemme arjessa havaintoja lapsiryhmän ja lasten toiminnasta ja kirjaamme havaintoja ylös. Tekemiemme havaintojen, asiakastytytyväisyyskyselyiden ja saamamme palautteen pohjalta arvioimme ja kehitämme toimintaamme lasten ja perheiden tarpeita tukevaksi. Syksyisin pidämme kehittämispäivän, jolloin päiväkotito on suljettu ja henkilökunta keskittyy tulevan toimintakauden suunnitteluun. Tarvittaessa pidämme työiltoja suunnittelutyön jatkamiseksi. Toimintakauden alkaessa jokainen ryhmä laatii oman toimintasuunnitelman, jonka toteutumista arvioidaan keväällä.

Vähintään kerran vuodessa päiväkodin johtaja pitää jokaisen työntekijän kanssa tulos- ja kehityskeskustelun, jossa työntekijä voi arvioida mm. ammatillista kehittymistään ja mahdollista koulutustarvetta. Lisäksi päiväkodissa toimii erilaisia toimikuntia: huvitoimikunta järjestää henkilöstölle virkistystä, turvallisuustiimi huolehtii turvallisuuteen liittyvien asioiden ajantasaisuudesta, hankintatiimi hoitaa tarvikkehankinnat jne.

7 Yhteistyöverkostot

Laadukas varhaiskasvatus edellyttää yhteistyötä monien eri tahojen kesken. Ryhmissämme vierailee säännöllisesti konsultoiva erityislastentarhanopettaja, jonka kanssa pohdimme lapsen kasvun ja kehityksen sekä ryhmän toiminnan kannalta sopivia menetelmiä. Kielikoordinaattori neuvoo tarvittaessa ryhmän suomen kielenä –toiminnan kehittämistä. Neuvolan kanssa olemme tarvittaessa yhteistyössä. Lapsen täyttäessä neljä vuotta yhteistyö tiivistyy laajan hyvinvointitarkastuksen muodossa. Tällöin päiväkodin työntekijä yhdessä vanhempien kanssa täyttää Hyve-lomakkeen, joka lähetetään neuvolaan ennen lapsen neuvolakäyntiä. Käynnin jälkeen lomake lähetetään takaisin päiväkodille, jolloin saamme neuvolan näkemyksen lapsen kasvusta ja kehityksestä. Tarvittaessa neuvola voi antaa lapselle lähetteen esim. terapiaan tai tutkimuksiin. Lapsen tuentatarpeesta riippuen teemme yhteistyötä eri kuntouttavien tahojen, kuten puhe-, fysio-, musiikki- ja toimintaterapeuttien kanssa. Perheiden ja lasten tilanteesta riippuen olemme tarvittaessa yhteistyössä myös neuvolan perhetyöntekijän tai lastensuojelun kanssa.

Lähdeluettelo

Vantaan kasvun ja oppimisen tuen linjaukset varhaiskasvatuksessa 2012 (Opetuslautakunta 1.10.2012)

Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma 2012 (Opetuslautakunta 18.12.2012)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005. Stakes oppaita 56. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos.

Vantaa

Vantaan kaupunki
Riihipellon päivähoidotyksikkö
Riihipellon päiväkoti
Krakankuja 5, 01510 Vantaa
puh. 09- 8392 4625

Pehtoorin päiväkoti
Pehtoorintie 3, 01510 Vantaa
puh. 09- 8392 0184